

Księga Daniela

Kto napisał tę księgę?

Księga Daniela, nazwana imieniem swojego autora, opisuje wydarzenia z okresu niewoli babilońskiej. Daniel został uprowadzony do Babilonu wraz z grupą obiecującej judzkiej młodzieży z wysokiego rodu. Najeźdźcy uznali, że mogą okazać się zdolni do służby urzędniczej (Dn 1,3-4). Po przybyciu na miejsce, nadzorca służby dworskiej zmienił imię głównego bohatera na Belteszassar, aby łatwiej było mu wrosnąć w nowe środowisko (Dn 1,7). Daniel spędził na dworze cały siedemdziesięcioletni okres niewoli babilońskiej (Dn 1,21; 9,2), z biegiem czasu stając się jednym z głównych ministrów imperium (Dn 6,1). Daniel spisywał swoje doświadczenia i prorocтва z myślą o pozostałych żydowskich wygnańcach. Wysoka pozycja na dworze otwarła mu drzwi do najwyższych warstw społeczeństwa. Wierna służba Bogu w otoczeniu obcej kultury wyróżnia postać Daniela na tle innych postaci Starego Testamentu. Opis jego działalności nie zawiera wzmianki o najmniejszym nawet uchybieniu. W jakich okolicznościach powstała?

W 605 r. przed Chr. Babilończycy uprowadzili grupę młodzieńców, w tym Daniela i jego trzech przyjaciół (znanych pod ich babilońskimi imionami jako Szadrak, Meszak i Abed-Nego), do stolicy imperium. Deportacja ta była pierwszym z trzech (605, 597 i 586 r. przed Chr.) etapów wygnania. Babilończycy uprowadzili wtedy także nielojalnego króla Jojakima (zob. 2 Krl 23,36-24,2). Nastoletni Daniel znalazł się w otoczeniu wysoko rozwiniętej, politeistycznej kultury. Okazji do moralnego i duchowego kompromisu było wiele. Daniel trzymał się jednak mocno swojej wiary. Dał temu wyraz w takich kwestiach, jak czystość spożywanych pokarmów czy rytm codziennych modlitw (Dn 1,8-16; 6,6-12).

Dlaczego Księga Daniela odgrywa tak ważną rolę?

Jako jedna z niewielu w Biblii, księga ta opisuje wydarzenia mające miejsce w czasie Bożego sądu (wiele ksiąg zapowiada sąd, a kilka przedstawia wydarzenia z perspektywy czasu). Jest to historia przymusowego emigranta, Izraelity żyjącego w obcej ziemi. Ukazuje kontrast między pogańską kulturą a pobożnością Daniela. Opisuje też epizod z życia aroganckiego króla Nabuchodonozora, jego niespodziewany upadek i spotkanie z żywym Bogiem. Pogańskie tło księgi służy jako kontrast dla Bożej mocy, prawdy i majestatu. Księga Daniela pokazuje, że Bóg Izraela jest wszechmocnym władcą nieba i ziemi (Dn 4,17). Jest to prawdą nawet w dalekim kraju, we wrogim środowisku, w chwilach prób i wyzwań.

Jakie jest główne przesłanie księgi?

Na tle pozostałych tekstów starotestamentowych Księga Daniela stanowi nietypową mieszankę. Zaczyna się jako zapis historyczny, ale w siódmym rozdziale zmienia nagle charakter na prorocki i przedstawia wizję odległych wydarzeń. Fragment w Księdze Daniela 9,24-27 ukazuje zaskakująco szczegółowe informacje dotyczące przyjścia i działalności Mesjasza. Przez obie części księgi przewija się jeden zasadniczy wątek: Bóg jest absolutnym Panem historii, władcą nad wszystkimi narodami. Temat ten powraca przy takich okazjach, jak ocalenie Daniela z lwiej jamy, uratowanie jego przyjaciół z ognistego pieca czy zapowiadane

przyjście Mesjasza (zwanego w księdze "Przedwiecznym"), który wybawi swój lud z mocy zła (Dn 3,23-30; 6,19-23; 7,9-22).

Jak to odnieść do siebie?

Daniel i jego przyjaciele zostali zmuszeni do życia w Babilonie, z dala od ojczystej ziemi. Pod koniec księgi autor przepowiada, że Ziemię Obiecaną dotknie w przyszłości nowa fala udręk (Dn 11,31). Niezależnie od przebiegu tych wydarzeń, zawsze były one skutkiem grzechu ludu Bożego.

W jakich sprawach doświadczyłeś gorzkich konsekwencji własnego grzechu? Czy miałeś czasem wrażenie, że Bóg pozostawił cię samemu sobie? Księga Daniela pokazuje, jak wiernie stać przy Bogu nawet w najtrudniejszych chwilach i jak nie stracić nadziei, choć na horyzoncie nie widać rozwiązania dla przytłaczających nas problemów.

Źródło tekstu: iflpolska.pl

Wstęp do Księgi Daniela

Księgę zalicza się tradycyjnie do pism prorockich, chociaż Biblia hebrajska wylicza ją wśród "Pism", tj. w ostatniej części zbioru. O osobie Daniela (hebr. Danijjel) nie wiemy nic poza dość ogólnikowymi danymi samej księgi. Pochodzi on z wybitnego rodu judzkiego; zwykłej genealogii jednak księga nie wymienia. Pierwsze rozdziały przedstawiają go jako jednego z uprowadzonych do niewoli rzekomo w r. 606 (?) lub 597; w dalszych opowiadaniach występuje on na dworze królów perskich, zajmując zawsze wybitne stanowisko. W każdym razie postać jego jest uosobieniem prawowiernego judaizmu w obcym, często wrogim środowisku dworskim.

Budowa księgi jest dość niejednolita. Obejmuje ona oprócz popularnych opowiadań biograficznych (Dn 1-6) znacznie rozbudowaną część prorocką (Dn 7-12), której zawdzięcza swe obecne miejsce w kanonie Kościoła. Oprócz rdzenia księgi zachowanego w oryginale hebrajskim lub w języku aramejskim (rozd. Dn 2,4 b- Dn 7,28), zawiera ona wtórnokanoniczne dodatki, znane dziś jedynie w języku greckim (Dn 3,24-90; Dn 13-14). Jeśli dodać kilkakrotne opracowanie podobnych tematów (Dn 2,1; Dn 4,3; nie mówiąc już o Dn 6,1; Dn 14,1), różnice tła w wizjach prorockich, zmiany głównych postaci w epizodach (por. Dn 2,1 i Dn 3,1) itp., rodzi się przypuszczenie, iż księga posiada długą prehistorię literacką. Pierwsza część (Dn 1-6 [->Dn 1,1]) ma charakter opowiadania o motywach historycznych, z tendencjami wyraźnie pouczającymi (haggada). Opracowanie literackie dość jednolite wskazuje na jednego autora tej części. Rozdz. Dn 7-12 [->Dn 7,1] należą do piśmiennictwa apokaliptycznego. Podejmuje ono dawne tematy prorockie w nowym radykalno-eschatologicznym świetle. Władza ludzka przedstawiona jest jako siła przeciwna Bogu, zmierzająca ku upadkowi i zagładzie. Zbawienie przyniesie jedynie interwencja Boża, którą poprzedzi seria kosmicznych katastrof oraz (przynajmniej częściowe) zmartwychwstanie ciał (Dn 12,2n).

Niedwuznaczne aluzje do panowania Antiocha IV Epifanesa oraz do całego okresu Seleucydów i Lagidów wskazują na lata 170-160 jako datę ostatecznej redakcji księgi. Syracydes, piszący ok. r. 180, nie wymienia jej jeszcze w swojej pochwalie Ojców (Syr rozdz. 44-49 [->Syr 44,1]). Wiele opisów pierwszej części, a może także opisów objawień Dn 7-12 [->Dn 7,1], powstało zapewne wcześniej, w okresie wczesnohelleńskim lub nawet babilońsko-perskim.

Jeśli chodzi o pochodzenie wtórnonakanonicznych części: pieśni trzech młodzieńców w piecu ognistym (Dn 3,24-90), opowiadania o Zuzannie (13 [->Dn 13,1]), o Belu i wężu (14 [->Dn 14,1]), są one dość luźno związane z resztą księgi, pochodzą jednak z podobnego środowiska literackiego i teologicznego. Ich dzisiejszy język grecki niekoniecznie świadczy o późnej dacie powstania. Oryginały były niewątpliwie semickie (hebrajskie lub aramejskie), być może z III w. lub nawet wcześniejsze; ostatni redaktor księgi posiadał je jednak w tłumaczeniu greckim, podobnie jak znaczne części samej księgi w języku aramejskim.

Autor zamierzał dać duchowy komentarz do wydarzeń okresu machabejskiego. Używając symboliki imion i zdarzeń, aktualizuje on dawne etapy dziejów zgodnie z obowiązującym podówczas stylem haggadycznym. Nabuchodonozor np., zdobywca świątyni, symbolizuje współczesnego mu prześladowcę i świętokradcę Antiocha Epifanesa itd. Dawne proroctwa, przedstawiające jedynie w ogólnych zarysach okres kary lub odnowienia, nabierają teraz bardziej konkretnych cech i chcą wprowadzić czytelnika bezpośrednio w bieg aktualnych wydarzeń. Zmienne koleje i upadek imperiów zapowiadają rychłe nadejście epoki eschatologicznego królestwa Bożego. Ponieważ zbawienie nastąpi wśród licznych i ciężkich prób, wśród zmagania między siłami Bożymi a przeciwnymi Bogu, znajomość dokładnego czasu jego nadejścia była nader ważna. Proroctwo o 70 tygodniach stanowi próbę tego rodzaju spekulacji, której obce są wszelkie obliczenia matematyczne.

W nowej perspektywie pojawia się także oczekiwanie mesjańskie. Stosownie do eschatologicznego charakteru królestwa Bożego, oczekiwany władca - to nie tylko Odrośl dynastii Dawida. Księga bowiem wprowadza tajemniczą postać Syna Człowieczego, przybywającego na obłokach i otrzymującego od Boga władzę królewską (Dn 7,13n). Tytuł ten stanie się w NT jednym z najczęstszych samookreśleń Chrystusa Pana, który często nawiązuje do proroctw Księgi Daniela (wyraźnie Mt 24,15).

Źródło tekstu: biblia.deon.pl

Był jednym w czterech wielkich proroków Starego Testamentu. O jego życiu opowiada starotestamentalna Księga Daniela. Wedle tradycyjnego ujęcia, które nawiązywało do tej księgi, Daniel był synem nieznaney bliżej rodziny judzkiej. W trzecim roku panowania króla Jojakima wywieziono go wraz z innymi do Babilonu. Jako utalentowany młodzieniec znalazł się na dworze królewskim, gdzie nazwano go Baltazarem (Belteszassarem). W tym obcym dla siebie środowisku potrafił dochować wierności obyczajom żydowskim. W nagrodę Bóg obdarzył go darem mądrości i rozeznania, to zaś uzdalniało go do objęcia wysokich stanowisk państwowych. Piastował je za panowania Nabonida, Cyrusa Wielkiego i Dariusza I.

Po wyzwoleniu, gdy przystępowano do odbudowy świątyni, pozostał w Babilonii, aby otaczać opieką rodaków i strzec interesów swego narodu. Pochowano go rzekomo w Suzie. Przy tym wszystkim nie należy zapominać, że obraz wielkiego wizjonera ukształtował się z wolna, czerpiąc z wcześniejszych zapisów i tradycji, sięgających może czasów babilońskich; sama jednak Księga w jej obecnym kształcie powstała znacznie później. Datuje się ją na lata 167-163 przed Chrystusem.

Grecy wpisali Daniela do synaksariów pod dniem 17 grudnia, ale razem z młodzieńcami Ananiaszem, Miszaelem i Azariaszem wspominali go ponadto w niedzielę przed Bożym Narodzeniem. Do martyrologiów zachodnich wprowadził proroka Beda. Widniał tam pod dniami 21 lipca i 11 grudnia. Zajął poczesne miejsce w ikonografii chrześcijańskiej. W niektórych regionach (Karyntia, Tyrol, Carrara i in.) długo uchodził za patrona górników.

Źródło tekstu: brewiarz.pl